

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA BISERICĂȘCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an ———— 20 coroane.
Pe jumătate de an ———— 10 coroane.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ:
DUMINECA.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Alegerea de Mitropolit.

Ședința premergătoare.

Domnii deputați congresuali, atât cei ordinari cât și cei aleși ad hoc în arhidieceza transilvană, numai pentru alegerea arhiepiscop și mitropolit, s'au întrunit în 26 Februar n. la orele 3 d. a. în catedrala Sibiului pentru a ținea adunarea premergătoare, în înțelesul § 157 din Statutul organic.

Se trimite o deputațiune de trei membri, să invite pe P. C. Sa arhim. Filaret Musta la deschiderea și conducerea adunării premergătoare, în calitate de comisar din partea consistorului mitropolitan.

Delegațiunea e compusă din următorii domni deputați congresuali: P. C. Sa arhim. Roman R. Ciorogariu, Dr. G. Baiuteacu și Dr. Gavril Cosma.

Nu peste mult se înfățișează P. C. arhiepiscopul arhim. Filaret Musta, însoțit de domnii membri ai deputațiunii, și ocupând loc la masa din sf. altar, dispune să citească actul consistorului mitropolitan despre decedarea fostului mitropolit și despre convocarea congresului electoral.

P. C. Sa comisarul mitropolitan, după ce deputații congresuali au luat la cunoștință cele comunicate din partea consistorului mitropolitan, provoacă pe domnii deputați să-și pregătească fiecare din ei lista pe care e înscris numele aceluia, pe care-l dorește să fie ales mitropolit, ca să aibă la îndemână când se va face alegerea.

El comisar dispune apoi să se citească crisoarea primită dela Prea Sfinția Sa domnul Episcop Ioan I. Papp, pe care e publicat-o în numărul trecut al ziarului nostru.

Comunică apoi domnilor deputați, că la orele 5 seara se va ținea în catedrală privegherea după tipicul Rusaliilor, și înnoptarea la acest serviciu divin pe toți membrii congresului. Comunică mai departe, că în ziua următoare la orele 8 dimineața se celebrează în catedrală sfânta liturghie cu chemarea Duhului sfânt, apoi se face deschiderea congresului electoral.

Fiindcă statutul organic dispune, că în ziua de deschidere are să răspundă un membru congresual, provoacă pe domnii deputați să designeze din sinul lor pe acest orator.

Congresul încredințează cu misiunea aceasta pe deputatul Vasile Goldiș.

Terminele fiind agendele adunării premergătoare, P. C. Sa, comisarul mitropolitan, o declară de încheiată la orele 3 și jumătate.

Privegherea.

La orele 5 seara s'a început privegherea în catedrală, după tipicul dela Rusaliu. A celebrat părintele protopresbiter Andrei Ghidiu.

La acest frumos serviciu divin a participat P. S. Sa părintele episcop Ioan, și Preacuvioșia Sa, Părintele Arhimandrit Filaret Musta, comisar mitropolitan de alegere, toți dignitarii înalți bisericești și aproape toți deputații congresuali, precum și alt public care se interesează de alegerea de Arhiepiscop și Mitropolit.

Ședința de deschidere.

S'a ținut în 27 Februar n. S'a celebrat întâi sfânta liturghie cu chemarea Duhului sfânt în catedrală.

A fost de față comisarul mitropolitan Filaret Musta, demnitarul mitropolitan domnii deputați congresuali și un numeros public cu mulți preoți din afară.

Domnii deputați congresuali s'au întrunit apoi în sala județului.

În sală e o atmosferă sărbătorească, conform actului însemnat, care se aproprie. Galeria e îndesată de public, dame și domni. La orele 10 P. C. S. arhimandritul Musta își face intrarea în sală. E aclamat cu căldură. Ocupă loc la masa prezidială, având la dreapta sa pe Precuvioșiile Lor, arhimandriții Dr. Ilarion Pușcariu și Roman R. Ciorogariu, iar la stânga pe P. C. Sa arhimandritul Dr. Eusebiu R. Roșca.

Se face tăcere adâncă în sală, când P. C. Sa arhimandritul Filaret Musta, rostește cu glas respicat frumoasa vorbire, cu care deschide congresul național-bisericesc electoral.

Vorbirea a fost urmărită cu viu interes și după terminare acoperită cu aclamări vii și cu aplauze.

În numele congresului electoral răspunde la discursul de deschidere deputatul Vasile Goldiș prin o clasică vorbire, care a fost primită cu aprobări și la urmă cu aclamări și aplauze. Ambele vorbiri le vom publica în Nrul proximal al ziarului nostru.

Înaltul presidiu încredințează cu compunerea procesului verbal al ședinței acesteia pe deputatul Dr. A. Crăciunescu.

Se cetește acum lista deputaților aleși ad hoc în arhidieceză, numai pentru ale-

gerea de arhiepiscop și mitropolit. Răspund la apelul nominal 23 de deputați.

Prezidentul enunță, că notarii rămân și pentru congresul electoral cei aleși pentru congresul ordinar, și tot așa și comisiunea verificătoare. I se predau deci acesteia toate credenționalele și actele electorale, prezentate cu raport special din partea consistorului mitropolitan iar ședința se suspendă până când comisiunea verificătoare își va termina lucrările.

Terminând comisiunea verificătoare cenzurarea actelor electorale, înaltul Presidiu redeschide ședința la orele 11 și 3/4.

La propunerea comisiunii verificătoare făcută prin raportorul ei Dr. Ioan Papp, se declară verificați 28 de deputați ad hoc din arhidieceză, în contra alegerii cărora nu s'a dat protest și nici din oficiu mandatele lor nu au fost dificultate.

Două alegeri mirenești au fost protestate. Alegerile deputaților mireni din cercul Sighișoarei și al Branului.

Comisiunea verificătoare constată că alegerea din cercul Sighișoarei, atacată și prin protest e defectuoasă, fiindcă comisarul consistorial încredințat cu conducerea scrutiniului nu s'a prezentat, ca să-și îndeplinească mandatul, ci cu dela sine putere si-a trimis un substitut. Apoi numărul voturilor din protocolul de scrutiniu nu consună cu voturile din protocoalele ce sunt aici. Propune nimicirea alegerii.

Deputatul ales în cercul respectiv I. U. Soricu, arată că protestul e pus la cale contra dânsului din ură personală și e nemotivat, ba conține lucruri neexacte.

Deputatul R. Ciorogariu cere deslășiri cu privire la rezultatul voturilor date.

Raportorul Dr. Papp arată, că nu consună voturile induse în protocolul de scrutiniu cu voturile din protocoalele comunelor ce se afă la acte. Și deci susține propunerea făcută.

Punându-se la vot alegerea de deputat mirean în cercul Sighișoarei se declară de invalidă.

Cea din cercul Branului, comisiunea propune a se nimici, pe motiv, că nu toate protocoalele s'au făcut în biserică cum prescrie Regulamentul.

Se primește propunerea comisiei.

Terminele fiind verificările, se cetește de nou lista deputaților și se constată, că sunt prezenți 76 deputați și anume: 42 din arhidieceză, și 34 din cele 2 eparhii Arad și Caransebeș.

Pentru a fi paritatea voturilor prescrisă în Statutul organic între deputații din arhi-

dieceză și din celelalte 2 dieceze — pentru stabilirea acestei parități — se purcede la sortarea alor 8 deputați din arhidieceză.

Sunt scoși din urnă și deciați din partea Prezidiului fără vot deputații: Dr. Ștefan Hărăguș, Dr. Il. Holom, Alexandru Popa, Dr. Pavel Roșca, Nicolae Macrea, Dr. A. Crăciunescu, Dr. G. Baiulescu și Ioan Dima.

Înaltul presidiu declară, că sunt îndeplinite toate dispozițiunile cuprinse în statutul organic cu privire la pregătirile ce sunt de făcut pentru alegerea de mitropolit și invită congresul să aleagă o comisiune scrutinătoare, o comisiune bugetară și o comisiune pentru redactarea adresei către Majestatea Sa.

Comisiunea scrutinătoare se compune astfel: N. Borza, D. P. Cornean și Dr. A. Lazar.

Cu compunerea adresei se încredințează comisiunea organizatoare, și cu agendele comisiunii bugetare, comisiunea epitropoască a congresului ordinar.

Înaltul presidiu enunță că majoritatea absolută e de 35 voturi. Se începe votarea. Fiecare deputat își depune în urnă ședula de votare. Au votat 68 deputați.

Se dau 68 voturi. Înaltul Prezidiu declară, că majoritatea absolută e 35 și celce va întruni 35 voturi va fi declarat ales mitropolit.

Constată apoi, că numărul ședulelor e egal cu voturile date și în fața comisiei scrutinătoare începe a desfășura ședulele.

E liniște! Comisarul cetește de pe prima ședulă numele lui Dr. N. Bălan (aplaude și strigăte de Să trăiască), ședula a doua Dr. N. Bălan, a treia Dr. N. Bălan etc. până la 35, când congresul erupe în puternice aclamări și strigăte de Să trăiască, cari țin mai multe minute.

Muzica militară aflatoare în curtea palatului județan întonează „Trăiască Regele“ ascultată de deputați și numerosul public ridicat în picioare.

Se termină cetirea voturilor și să constată, că Dr. Nicolae Bălan a întrunit aproape unanimitatea voturilor 60 — iar 8 bile au fost albe.

Înaltul presidiu declară de legal ales arhiepiscop și mitropolit pe prof. Dr. Nicolae Bălan. Enunțarea e primită cu aclamări și aplauze furtunoase, cari durează mai multe minute.

Se esmite o comisiune constătătoare din deputații: Vasile Goldiș, Roman R. Ciorogariu, Dr. P. Corneanu și Ioan Teculescu ca să invite pe alesul (absent din Congres) în fața Congresului, pentru a i se comunica rezultatul alegerii.

La intrarea în sală părintele Bălan e primit cu aclamări și aplauze furtunoase, cari durează mai multe minute, iar muzica întonează „Deșteaptăte Române“. P. C. Sa, arhimandritul *Musta*, prezidentul Congresului electoral, îi cominucă, cumcă Congresul l-a ales de Arhiepiscop și Mitropolit, și felicitându-l îi dorește din inimă, ca intențiunile bune ce le are față de biserică să le poată realiza și activitatea sa să fie rodnică și binecuvântată de Dumnezeu.

Adânc mișcat de măreția momentului nou alesul mitropolit răspunde prin următorul discurs:

„Ca adânc respect mulțămesc pentru încrederea cu care măști distins și cu smerenie mă plec în fața înaltei chemări ce mi-ați făcut prin hotărîrea Domniilor Voastre de astăzi.

Îmi dau seama că nu merite și vrednicii, cari se pot câștiga într-o viață mai îndelungată decât a mea de până acum, ci nădejdele ce le-ați pus în neînsemnata mea persoană și așteptările legate de activitatea mea de aci încolo au determinat votul ce ați binevoit să mi-l dați. De aceea dați-mi voe ca acestui vot să-i răspund, în clipa aceasta când stau în fața unei covârșitoare răspunderi morale, prin alt vot, scos din adâncul inimii mele: acela, de a-mi jertfi toate puterile și toată munca, cu tot devotamentul ce-l voi putea cuprinde în sufletul meu, pentru înălțarea bisericii mele, pentru binele și fericirea neamului meu!

Stând pe terenul realităților, ce ni le înfașează prezentul cu marile lui probleme, cu multele lui trebuințe și cu extraordinarele lui posibilități de dezvoltare viitoare, mă voi strădui să cobor din înălțimea idealului credinței noastre raze cari să lumineze cărările, să încălzească inimile și să trezească în nouă viață energiile morale ale dreptcredinciosului nostru popor.

În această lucrare, — după ce voi fi primit prea înaltă întărire a Majestații Sale Regelui nostru și dumnezeescul dar al arhieriei, — voi face apel neconținut la sprijinul împreună slujitorilor mei la altarul Domnului, la încercatele experiențe ale celor ce au încununat în cinstea preoției și la avântul tineresc al celor ce-i urmează. Și eu am convngerea că preoțimea noastră va și prefăce eroica răbdare fără seamăn cu care șirul lung de generații cari au precedat-o a biruit amarul și năpăstuirile vremilor, în forțe creatoare de cultură — această indispensabilă armă pentruca națiunea noastră să-și asigure în mod definitiv modificarea prezentului pentru întregul ei viitor.

Pazind cu sfințenie luminoasă tradiție a înaintașilor noștri, de a păstra cea mai strânsă legătură cu obștea cea mare a credincioșilor și apelând îndeosebit la atât de prețioasa colaborare a cărturarilor ei, noi preoții poporului ne vom sili să turnăm duh proaspăt, duh de înnoire în largile cadre de organizare date bisericii noastre de nemuritorul arhieru Șaguna, care parurea-mi va fi strălucită pildă de urmat. În chipul acesta găsindu-ne alături, cler și popor, într-o intimă comunitate sufletească acum totdeauna am fost, din propriu și din cel mai curat îndemn al conștiinței noastre vom îmbrățișa scopurile scumpei noastre patrii, câștigata cu atâtea jertfe, și ca liberă biserică vie, conștiința de misiunea sa sfântă, ne vom identifica cu interesele superioare ale ei.

Împreună cu frații noștri de o lege și de o limbă de pretulindeni, sub acoperământul unuia și aceluiaș așezământ bisericesc vom clădi progresul nostru pe temelile sigure ale credinței și aceluiaș așezământ bisericesc vom clădi progresul nostru pe temelile sigure ale credinței și moralei, înălțând prestigiul statuii noastre și gloria numelui de român în această parte a lumii.

Tu Doamne Dumnezeu, care singur cunoști gândurile oamenilor, sfințește aceste hotăriri ale robului tău, întărește-mă în credință și sporește-mi dragostea de misiunea ce mi s'a încredințat și fă ca „să nu mai viez mie, ci Tie Stăpânului și binefacătorului meu“.

Mărit congres! După cum a spus și dl. comisar — căruia deasemenea îi mulțămesc pentru osteneala ce și-a luat de a conduce cu atâta înțelepciune actul electoral — congresul și-a putut arăta voința sa în cea mai desăvârșită libertate, ca nicidecum altă-dată. Cuvine-se deci să ne îndreptăm gândul către toți aceia cari ni-a dat această comoară a libertății și în primul rând către gloriosul nostru Săveran, Maj. Sa Regele Ferdinand I, care împreună cu înalta noastră Doamnă Maria una făcându-se cu idealul secular

al întregului nostru popor, n'a cruțat nici o clipă pentru a-l duce la izbândă.

Să zicem cu toții, noi cei cari le purtăm înimi adâncă recunoștință și tot devotamentul.

Să trăiască M. Sa Regele tuturor români Ferdinand I.

Să trăiască Maj. Sa Regina noastră Maria.

Să trăiască întreaga augusta dinastie română autocefală.

În veci să trăiască scumpa noastră patrie România întregită.“

Discursul alesului mitropolit e aprobat și aplaudat.

Alegerea Părintelui profesor Dr. Nicolae Bălan de arhiepiscop și mitropolit a întrunit, pe lângă unanimul consens mental reprezentanților provinciei noastre mitropolitane, bucurie generală în întreaga nouă Tara Românească.

Dintre telegramele sosite în primele două zile dăm aci pe cele mai interesante sosite din deosebite provincii române.

Din vechiul Regat:

Adunarea deputaților, luând cunoștință de alegerea unanimă a P. S. V. ca mitropolit al Românilor ort. din Ardeal, arată marea bucurie, că i-a fost dat unii dintre membrii ei să fie cel dintâi mitropolit ortodox ales sub steag românesc, urează tineretelor pline de făgăduințe P. S. V. să adoagă la istoria, plină de suferințe a acestei biserici, o liniștită și glorioasă cultură religioasă națională.

Președinte Iorgulescu

Felicităm din inimă biserică Transilvaniei pentru alegerea ce a făcut P. S. V. Voastre și Vă dorim din inimă arhipăstorie fericită și rodnică, spre binele și fericirea neamului.

NICODIM, Episcopul Hașior, Vicarul r.f. mitropolii de Bucur

Rog primiți urările mele respectuoase, pentru izbândă în înalta și bine meritată demnitate, la care V'a ridicat încrederea tuturor.

Vintilă Brătianu

Sunt voios, că pot oferi I. P. S. felicitările mele cu calde urări pentru lungă, spornică și luminoasă păstorie.

A. Marghiloman

Tot din vechiul Regat i-au sosit și sului telegrame, între altele dela dd. Cogălniceanu, S. Mehedinți, arhimandritul Iuliu Scriban ș. a.

Din Ardeal:

dd. I. Maniu, Dr. Sextil Pușcariu rectorul universității din Cluj și nesfârșită ceată a altor fruntași și mai ales a primei ardeleni.

Din Bucovina:

Facultatea de teologie din Cernăuți mândră de a vedeă pe un fost elev ajuns la demnitatea cea mai înaltă biserică, Vă roagă să primiți cele mai durabile felicitări.

Dr. Ștefan Șaghiu, decanul facult. teol.

În numele Bucovinei, pe care o noașteți și în care V'ați făcut educație teologică, vin să Vă aduc urările cele cordiale cu ocazia ridicării I. P. S. V. la

o) al lui Șaguna. Dumnezeu să Vă dea ca să purtați cu succes toiagul vestitoresc întru înflorirea Bisericii și amenajarea turmei credincioase.

Ministru delegat *Nistor*.

in Arad i-s'au trimis telegrame de la re din partea corpului profesoral și a tmei dela institutul teologic și școala la ort. română.

Date biografice.

r. Nicolae Bălan, s'a născut în 27 April e în comuna Blășfalău-superior, comitatul a-Năsăud. Școala primară și studiile liceale cut în Năsăud, unde a luat și bacalaure- ut în 1900. În anii 1900—1904 a studiat teo- la facultatea ortodoxă din Cernăuți. În nsecolar 1904/1905 pentru a-și completa noaș, a urmat cursuri la universitatea din ntrep în Germania, fiind înscris la litere. În ului 1905 a fost promovat la gradul de în științele teologice la facultatea teo- din Cernăuți, și tot atunci a fost aplicat rcaț-sor în secțiunea teologică a seminarului năneian, post, pe care l-a ocupat până la a profesor provizor, iar dela 1909 înceace mesor definitiv, predând studiile: Teologia ostatică, Teologia morală, Teologia fundamen- ni (Apologetică) și Catihetica.

A scris: *Figura și chipul Mântuitorului*, studiu publi- t în „Telegraful Român”, Nr. 96—102 din 1903. *Problema religioasă în timpul de azi*, studiu iescric, publicat în Anuarul institutului pe nte școlar 1905/6 și reprodus și în broșură. în 1905.

Religiunea primordială și originea religiei, ită Apologetică, publicat în „Revisia Teologică” asă—6 din 1907.

Ioan Gură-de-aur, studiu din literatura ei, publicat în „Revisia Teologică” Nr. 11 07 și 1—6 din 1908.

Chestiunea bisericească din România și auto- P. bisericii noastre. Sibiu 1910.

Dela 1907 este redactor la „Revisia Teo-”, în care a publicat mai multe studii și eric, e diferit cuprins; asemenea și în „Te- ul Român”. Din 1911 a început să redac- pentru trebuințele pastorale ale preoțimii: *Enciclopedia bunului păstor*.

Dorim noului mitropolit să păstorească ctuoș, ce i-s'a încredințat, mulți ani spre nerișea lui Dumnezeu și fericirea neamului. ede Toți deputații, apoi ceilalți onorațiori anu deputațiune a damelor din Sibiu s'au it să feliciteze pe noul ales.

S. În sală era o însuflețire de nedescris. pen nu ni s'a dat să vedem o astfel de ie. letire și sinceră bucurie la nici un fel legere.

Muzica întonează mai multe cântări ilesul la ieșire este primit de nume- public ce se adunase în curtea jude- cu aclamări de „Să trăiască”!

Ședința se declară de închisă la orele m. după ce Congresul prin rostul itatului Ioan Teculescu aduce calde umiri P. C. Sale arhimandritului *Filaret* șantă, pentru înțeleapta conducere a Con- ului electoral.

Congresul național bisericesc.

(Urmare)

Ședința a doua

binut Luni în 23 Februar n. la orele p. m. ident P. S. Sa episcopul *Ioan I. Papp* r: *Dr. C. Corneanu*

Se ceteste procesul verbal al ședinței prime. hitentifică.

Se pune la ordinea zilei verificarea depu- r congresuali.

Deputații din arhidieceză, constituiți sub idinul P. C. Sale arhimandritului *Dr. Ilarion* ucariu, propun prin raportorul *Dr. Valer* eovan să fie declarați de verificați toți 30 Vtații din dieceza Aradului.

Deputații din dieceza Aradului, constituiți sub prezidenția P. C. Sale arhim. *Roman R. Ciorogariu*, propun prin raportorul *Dr. Costina* să fie verificați 26 deputați din dieceza Caransebeșului, iar celelalte acte să fie predate comisiunii verificatoare.

În fine deputații congresului din dieceza Caransebeșului, constituiți sub prezidiul P. C. Sale arhim. *Filaret Musta* prin raportorul *Dr. Petru Corneanu* declară de verificați 29 depu- tați din arhidieceză, iar actul electoral din cer- cul Sighișoarei fiind atacat prin protest, se predă comisiunii verificatoare.

Înaltul prezidiu constată, că sunt verificați 85 de deputați (din 90), deci congresul se poate constitui. Pune la ordinea zilei alegerea birou- lui și a comisiunilor prescise de Regulament, precum și a unei comisii speciale, care va avea să se ocupe cu chestiunea referitoare la unifi- carea bisericii noastre cu cea din vechiul regat.

La propunerea deputatului *Dr. A. Lazar* biroul și comisiile se aleg în următorul mod:

Biroul: *Dr. A. Crăciunescu*, Tr. Vățian, și *Dr. C. Corneanu* din cler; *Dr. Pavel Roșca*, *Dr. S. Dragomir*, *Dr. E. Costina*, *Dr. A. Ciavici*, *Dr. A. Morar*, *P. Fotoc*, mireni.

Comisia verificatoare: *A. Ghidiu* din cler; *Dr. I. Pop*, *Dr. G. Cosma*, mireni.

Comisia organizatoare: *Dr. Il. Pușcariu*, *Filaret Musta*, *R. Ciorogar*, din cler; *Dr. V. Moldovan*, *Dr. N. Comșa*, *V. Goldiș*, *Dr. A. Lazar*, *Dr. G. Dobrin*, *Dr. V. Mercea*, mireni.

Comisia bisericească: *Dr. I. Badescu*, *N. Ivan*, *G. Sărbu* din cler; *Dr. I. Pop*, *Dr. I. Marghita*, *Dr. T. Burdan*, *Dr. G. Cosma*, *Dr. Petru Corneanu*, *Pavel Goanța*, mireni.

Comisia școlară: *Dr. N. Bălan*, *Dr. Ciuhandu*, *Dr. C. Corneanu*, din cler; *Dr. I. Blaga*, *O. Goga*, *I. Moldovan*, *S. Zaslo*, *I. Vuia*, *Petru Fotoc*, mireni.

Comisia financiară: *Dr. V. Saffu*, *F. Manoilă*, *S. Olariu* din cler; *Dr. O. Vasu*, *Dr. D. Roman*, *Dr. E. Costina*, *Dr. A. Ciavici*, *Dr. G. Dobrin*, *Dr. P. Corneanu*, mireni.

Comisia petiționară: *A. Ludu*, *M. Lucuța*, *I. Pepa*, din cler; *N. Macrea*, *I. Prescure*, *Dr. R. Velicia*, *Dr. G. Roxin*, *Dr. A. Morariu*, *P. Goanța*, mireni.

Comisia fund. Gozdu: *N. Borzea*, *Iuliu Bodea*, *A. Ghidiu*, din cler; *Dr. I. Marghita*, *Dr. I. Pop*, *A. Mocioni*, *Dr. A. Lazar*, *Dr. V. Mercea*, *Dr. G. Gârda*, mireni.

Comisia specială pentru organizarea bise- ricei: *Dr. N. Bălan*, *R. Ciorogar*, *Dr. G. Ciuhandu*, *F. Musta*, *Dr. Iosif Badescu*, *N. Ivan*, din cler; *Dr. V. Moldovan*, *O. Goga*, *Dr. N. Comșa*, *Dr. S. Dragomir*, *V. Goldiș*, *Dr. A. Lazar*, *Dr. I. Marșieu*, *Dr. G. Cosma*, *Dr. P. Corneanu*, *Dr. V. Mercea*, *Dr. G. Dobrin* și *Dr. G. Gârda*, mireni.

Se prezentează apoi rapoartele consistorului mitropolitan, cari se distribuie diferitelor comisii — și apoi se acordă mai multe concedii.

Anunțându-se ședința proxima pe Marti, 24 Februar n. la orele 3 d. a. ședința se închide la orele 4½.

(Va urma.)

T. R.

Recunoaștere alipirii Basarabiei la România.

Conferința dela Londra a recunoscut alipirea Basarabiei la Patria mamă.

Acest act istoric de mare însemnătate, a fost anunțat de d. I. Pelivan, membru al Basarabiei în Conferința din Paris, prin telegrama de mai jos.

Președintele Camerei a anunțat acest fapt în ședința de ieri a Camerei.

Adunarea a primit îmbrăcătoarea veste cu ovății și aplause prelungite.

Telegrama d-lui I. Pelivan.

Conferința din Londra a recunoscut unirea Basarabiei cu Patria mamă.

Dreptatea cauzei noastre a triumfat, scutu- rând și ultimele urme ale jugului moscovit. Basarabia își are de acum înainte liniștea necesară ca prin muncă încordată să-și asigure des- voltarea economică și culturală și să contribuie la prosperitatea întregului neam românesc.

În aceste clipe de adevărată sărbătoare, cu inima plină de bucurie, felicit în persoana D-v., Parlamentul României, urându-vă spor și succes în greaua muncă de refacere a puterilor naționale.

Trăiască România-Mare. *I. Pelivan*.

Responsul Adunării Deputaților.

D. N. Iorga a trimis d-lui Pelivan, următoarea telegramă, în numele Adunării deputaților:

„Solului fericit al triumfului cauzei, care a fost a sa încă din tinerețea-i de apostol, al Basarabiei desrobite, Camera deputaților, profund mișcată, îi trimete în omagiul său, expresiunea unei recunoștințe supreme, pe care cuvântul omenesc nu-i în stare să-l exprime”.

Evenimentul îmbrăcător guvernul l-a adus la cunoștința tuturor autorităților din Țară.

Ciocoism.

Sdrobirea lanțurilor, cari ne-au ținut într'o cumplită robie trupească și sufletească de-o mie de ani, ne-a dat, pe lângă libertatea de-a ne desfășura desăvârșindu-le toate însușirile bune ale rasei noastre, și puțința de-a ne manifesta anumite aptitudini de barbarie primitivă cari, din cauza sărăciei și a împrejurărilor modeste ale vieții noastre trecute, ne zăceau în ascun- zăturile tainice ale sufletului și ființei noastre. Gândiți-vă d. p. la lăcomia nebună, cu cari s'au aruncat oamenii noștri în goana hămesită după câștiguri mari, ieftine și grabnice, la numărul mare al comisarilor de alimentație, și a altor slujbași mari și mici ai statului, cari au venit în conflict cu codul penal din cauza iubirii nepotolite de... bancnote (argint nu mai este!).

Dar, fără îndoială, cea mai desgustătoare patimă națională, ridicată la suprafață de liber- tatea deplină, în care ne lefăim de-un an de zile este *ciocoismul*. Modeste advocați de provincie cu familie grea și cu venite puține, cari locuiau cinstit și bine și cuvințioși în trei camere — iarna când erau lemnele scumpe se mulțumiau și cu două — azi ajunși în urma *norocului, a întâmplării* sau presupunem numai — a legă- turilor cu alți favoriți ai *norocului și întâmplării*, ocupă 15—16 camere luxuos mobilate, cu bal- coane și flori exotice. Aceiași oameni, cari înainte cu un an și jumătate făceau zilnic pe jos drumul de-o jumătate de ceas de-acasă până la tribunal, și altă jumătate de ceas dela tribunal acasă, azi nu știu merge pe jos zece minute. Cine z asistat astă vară la ședințele Marelui Sfat, a putut vedea în fiecare zi înaintea palatului județean, unde se țineau ședințele, o mulțime de automo- bile, cari așteptau pe domni ministri, deși unii din ei locuiau la distanțe de câteva sute de pași.

Într'o după amiază de Iulie, 1919, eram pe peronul gării din Sibiu. Aci am fost martorul următoarei scene pe care-o redau fidel. Doi înalți funcționari de stat la acelaș resort călătoriau către Cluj. Unul era cu nevasta, celalalt ducea vre-o patru milioane de lei, banii oficioși. Cel dintâi avea *vagon salon*, celalalt nu avea nici unde-și așeza bastonul, căci pe tren era o îm- bulzală extraordinară. Și bietul om avea la el patru milioane de lei, bani oficioși, pe cari trebuia să-i grijască, ca lumina ochilor. Spune șefului — și 'el era șef dar mai mic —: „uite, dragă nu găsec nicăiri și chiar de-a-și găsi unul undeva, mă tem să călătoresc în inghesuiala asta; și ce duc și mă tem. Bani-i ochiul dracu- lui. Suma e mare și nu înrăsnesc...” Șeful cel mai mare umblă dela vagon la vagon, să vadă nu ar putea face cu *autoritatea lui ceva*. Nu se putea. Atunci se îndreaptă către cel cu banii: „Ni, vei sta până mâne, vei găsi poate atunci un compartiment ca să poți călători singur în siguranță”. Șeful cel mic: „Uite dragă, îmi vine foarte cu greu să mai pierd o zi; am pierdut destule până am putut ridica banii”. Șeful cel mare prinzându-și nevasta de braț: „Ce să faci? E cu neputință să găsești loc în îmbrăzeala asta”. Și șeful urcă mândru, triumfător în vago- nul-salon în care călătoria *numai* cu nevasta, iar celalalt se închină respectuos, ia lada cu banii și se reîntoarce în oraș...

Tot în Sibiu. Mă plimbam cu un prieten, din Praga, pe strada Cisnădiei. Pe lângă noi trece un automobil cu viteză nebună. Se oprește înaintea unei prăvălii cunoscute. Când ajungem în dreptul lui, iasă din prăvălie o femeie, urcă în el și chauffeur-ul mână cu aceeaș viteză. Cine-i doamna asta, întreabă prietenul? Bucătă- reasa domnului șef de resort X. Acum face cum- părările pentru bucătărie, răspund eu. Prietenul: „este automobilul stăpânu-său?” Răspund: „nu, e al resortului”. Prietenul se uită mirat apoi cu un desgușt vădit — era român — adauge: „Dacă

un ministru ceh și-ar plimba — nu bucătăreasa, ci copii în automobilul statului, în văzul publicului, acela în decurs de 24 ore ar fi făcut imposibil*.

Era în primăvara anului trecut, Un șef de resort veni cu trenul personal dela Cluj către Sibiu. Eram și eu în tren. Imbulzeală ca totdeauna. În schimb aveam o întârziere de abia 20 minute, trec 15. 20 și trenul nu pleacă. Călătorii își pierd răbdarea pentru că în gara aceea trenul se opria abia 5 minute. Oamenii încep a se da jos să-și desmorțiască oasele. Mă dau și eu. Atunci aflu secretul. Domnul șef de resort, care, în lipsa mare de vagoane de transport, și-a dus cu el și automobilul, voia să facă o plimbare prin oraș cu simpatica mașină. Și a și făcut-o! Trenul a trebuit să stea în gară până când au putut fi dat jos automobilul, până și-a terminat d. șef plimbarea și până și-a încărcat mașina larăș în vagon. Am așteptat aducând imnuri... satanice democrației române. Atunci mi-a venit în minte tãmbălăul, pe care l-a făcut presa ungurească din Budapesta, când trenul accelerat a așteptat într'o gară câteva minute mai mult sosirea lui Tisza, ministrul președinte pe acelea vremuri al Ungariei.

(Va urmã.)

Aviz.

Autorii de cărți didactice sunt avizați să insinue la Casa școalelor în București, în timpul cel mai scurt posibil, cerere însoțită de un tablou cu următoarele date:

1. Ce cărți dorește să tipărească pentru anul școlar viitor.
2. Din câte coale se va compune fiecare carte.
3. În câte exemplare se va tipări cartea — având în vedere pentru cursul primar o ediție de un an, pentru cursul gimnazial de doi ani și pentru cursul liceal (superior) de trei ani.
4. Câte clișee va cuprinde fiecare carte.
5. Câte exemplare s'au tipărit din acestea cărți în anul școlar 1919/20, — înaintând pentru aceasta dovezile necesare și câte exemplare au rămas nevândute din fiecare clasă sau divizie.
6. Numele editorului pentru manualele date în editură.

Toate acestea lămuriri se cer în vederea distribuției hârtiei pe care casa școalelor a adus-o din străinătate numai pentru tipărirea cărților didactice.

Autorii cari nu vor răspunde lămurit la această invitațiune vor perde dreptul de a mai reclama hârtie dela casa școalelor.

Iosif Moldovan, revizor.

INFORMAȚIUNI.

Parastas. Sâmbăta în 15/28 Febr., la orele 9 a. m. s'a oficiat în catedrala din Sibiu, din partea Prea Sfinției Sale D-lui Episcop *Ioan I. Papp*, asistat de Prea Cuvioșii Lor arhimandriții Dr. Ilarion *Pușcariu*, Dr. Eusebiu *Roșca*, Dr. Iosif *Badescu* și protopresbiterul Mihail *Lucuța*, un parastas solemn pentru odihna sufletelor adormiților în Domnul, Arhiepiscopi și Mitropoliți *Andrei baron de Șaguna*, *Miron Romanul* și *Ioan Meșianu*, precum și pentru marii mecenai *Emanuil Gozdu* și *Alexandru Lebu*.

Recunoștință veșnică. În urma hotărârii Congresului nostru, o delegație, în frunte cu nou alesul arhiepiscop și mitropolit *Dr. N. Bălan* și alcătuită din deputații congresuali *Dr. N. Comșa*, *Dr. T. Vasinca*, *N. Macrea*, *Dr. I. Pop* și *Dr. I. Papp*, a plecat la Rășinari și în semn de eternă recunoștință a depus o coroană de flori pe mormântul neuitatului arhieru Șaguna. S'a oficiat serviciu divin la cavoul dela Rășinari, iar noul arhiepiscop a rostit, cu acest prilej, o vorbire cu adânc efect asupra ascultătorilor, mărturisind că și de aici încolo va merge pe urmele marelui său înaintaș. Părintele E. Cioran a întrunit apoi la o masă pe membrii delegației, care după amiază s'a înapoiat la Sibiu.

† *Emilia Domocoș*, născută *Pop*, soția preotului și asesorului consistorial *Ștefan Domocoș*, din Brateia, a trecut la cele eterne, în 1 Martie n., în etate de 46 ani. Răposata în Domnul este încă o martiră a bandelor săcuesti. Când stăpâneau aceste horde pe valea Crișului repede, a fost ridicată cu forța din pat, în care zăcea după o ope-

rație grea, și alungată din casă. S'a refugiat la Oradea-mare, iar de aici la clinica din Budapesta, unde în loc de vindecare a avut parte de calvarul stăpânirii bolșevice până la eliberarea prin armata română. Reintoarsă, deoarece casa îi era jefuită și devastată, a fost silită a sta în Oradea-mare, unde și-a dat sufletul în mâinile creatorului. A fost așezată spre veșnică odihnă în cimitierul ort. din Brateia, cu mare jale. Transmitem îndureratei familii sincerile noastre condolențe. Odihnească în pace!

PARTEA OFICIALĂ.

384 - 920.

Circulară

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale din districtul Consistorului din Arad.

În scopul distribuirii ajutorului de scumpete și adausului familiar pe pătrarul I al anului 1920 (Ianuar—Martie) având lipsă de datele referitoare la preoțime și situația lor familiară după starea dela finea anului 1919, provocăm și îndatorăm onor. preoțime, să înainteze aceste date oficiului protopopesc concernent, imediat după primirea acestui ordin; anume cu stricta observare a dispozițiilor din circulara consistorială de sub Nr. 1740/919 publicată în „Biserica și Școala“ Nr. 39/919 și a deslușirilor publicate în circulara de sub Nr. 392/920; iar Prea Onor. Oficii protopopești sunt poftite, să compună — pe baza datelor primite — conspectul general al preoților dimpreună cu datele referitoare la starea lor familiară stabilind pentru fiecare preot în funcțiune ajutorul de scumpete de 300 cor. lunar și adausul familiar pe pătrarul prim al anului curent (Ianuar—Martie) și a-l înainta aici în termen de 8 zile.

Observăm, spre orientare, că — pentru a evita încurcăturile, — distribuirea acestor competențe se va dispune numai după ce vor intra aici conspectele preoților cu datele familiare și sumele stabilite dela toate oficiile protopresbiterale.

Arad, 25 Februarie (9 Martie) 1920.

Consistorul ort. rom. din Arad.

Nr. 392—920.

Circulară

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale din Districtul Consistorului Arădan.

În legătură cu circulara subsemnatului Consistor de datul 24 Septembrie (7 Octombrie) 1919 Nr. 1740/919 publicat în „Biserica și Școala“ Nr. 39/919 și în conformitate cu rezoluțiunea Onor. Consiliu Dirigent Nr. 20.040/919, ddto 21 Ianuarie a. c. în cauza distribuirii adauselor familiare și diferitelor ajutoare, — la cererea unor preoți — dăm spre conformare următoarele deslușiri:

1. După acei copii, cari au ajuns rangul de stegar sau ofițer în armată începând dela acest dat nu mai primesc adaus familiar și nici ajutor de haine.

2. Adausul familiar i-l primește preotul după băiatul său până la finea acelu cvartal, în care copilul a ajuns vârsta de 24 ani.

3. Adausul familiar i-l vor primi în întregime preoții după toți acei copii, cari n'au venit propriu anual, stipendiu, ajutor de întreținere etc. în valoare de 1200 cor. Având copii întreținere gratuită în vre-un internat sau stipendiu anual de 1200 cor; preoții nu vor putea beneficia de adausul familiar și de ajutorul de haine după acești copii.

4. Preoții militari din armata română primesc conform ordonanței guv maghiar din anul 1918 Nr. 2500 M. E. jumătate din ajutorul de haine, deci 500 cor., iar soția și copiii lor minori beneficiază în întregime de adausul familiar și de ajutorul de haine. Aceste ajutoare se vor putea însă asemna numai din caz în caz, la cererea celor interesați, având datele din rugare să fie confirmate de protopopul tractual în baza documentelor originale, ce se vor prezenta la vidimarea rugării.

Arad, 25 Februarie (9 Martie) 1920.

Consistorul ort. român din Arad.

Concurse.

Pentru îndeplinirea parohiei vacante *Beliu*, de clasa II să publică concurs cu termen de alegere la 30 de zile dela prima publicare.

Beneficiul constă din: 1. Pământ de 45 jughere. 2. Drept de pădure catastrale. 3. Intravilanul parohial. 4. E 130 case câte 30 litre cucuruz sfărmat. îndătinat. 6. Întregirea dotațiunei dela locuință până la edificarea casei parohiale îngrijii preotul ales, având dânsul a provizoria dela școalele din loc fără a pîninde pentru aceasta remunerare dela

Reflectanții au să-și trimită recu adresate comitetului parohial la subser topop în Girișul negru (Feketegyőrös a-se prezenta la sf. bin *Beliu*, pentru a ori cânta și predica.

Comitetul pa

În conțelegere cu: *Petru Sârbu*,

—□—

Pentru îndeplinirea parohiei devenită în *Ianova*, prin strămutarea părintelui Șora să escrie concurs cu termen de 3 în organul diecezan „Biserica și Școala

Beneficiul împreunat cu acest următorul: 1. Beneficiul sesiunii benefi părintele *Melentie Șora* și extravilanul ap 2. Beneficiul intravilanului de sub Na casa parohială de pe acel intravilan; 3 legale și birul legal. 4. Eventuala întregițiunii dela stat, pe care însă comuna bise n'o asigură.

Parohia este de clasa I (primă), edin reflectanți se recere cvalificațiunea przare prescrisă pentru astfel de parohii, în cașc când recurenți cvalificați pentru parohii, ga I (primă) n'ar recurge, să admit și si lista de candidare și recurenți cvalificat e Ș parohii de clasa II (a doaua), dacă n'arisei nici unul de clasa primă.

Alesul va avea să platească toate c în țiuile publice după beneficiul său. E va înă reparatură și susținerea în stare bună cup parohiale și a supraedificatelor cad asu b, c rohiei.

Alesul va avea mal departe îndatorum provadă în comun cu ceialalți preoți de mună, catihizațiunea la școalele din loc remunerațiune, și totodată pe lângă cele datoriri legate de oficiul său, să obligabil dica regulat.

Reflectanții, cari sunt din altă diece poftiți, ca înainte de a recurge, să prezii sa topopului tractual învoirea în scris a P In ției Sale D-lui Episcop, de a putea res cric aceasta parohia.

Rugările de concurs ajustate cu de tele recerute în original vor avea să le prin în termenul concursual P. O. Oficiu prot sa gr. ort. rom. în Timișoara-Fabric și arii poștește comitetul parohial dela reflectanți ani obsârvara Ș-lui 32 din Regulamentul spe parohii să se prezinte în vre-o Dumina scă Sărbătoare în biserica din *Ianova*, spre a desteritatea sa în cele rituale, cântare biser D și oratoriă.

Dat din ședința extraordinară a conți, parohial din *Ianova*, ținută la 13/26 Ianuar,

Comitetul par

În conțelegere cu substitutul protor ea *Ioan Plavoșin* m. p., paroh.

—□—

BIBLIOGRAFIE.

A apărut: *Liturgica bisericeii ortod mănă*, ed. III. manual pentru școalele se cu aprobarea Ven. Consistor ort. rom. de In lipsa arzătoare de manuale pentru ați mântul nostru secundar, manualul de fată un gol mult simțit. Lucrat fiind de un par membru al clerului nostru cu observarea str cerințelor pedagogice și bisericești, e t ușură munca catihetilor și a promovă pt t elevilor. Împodobit cu două ilustrațiuni ost de sub tipar într'o formă plăcută și corei ș toare, îl recomandăm cu căldură D-lor dela școalele medii precum și publicului și ortodox. — Se poate comandă la diecezană din Arad, cu prețul de 7 cor. pentru porto recomandat.

Cenzurat: *Alexandru T. Stamatiu* in